

med stor Tilfredshed havde seet fremkomme og fremdeles vilde have seet med Tilfredshed, dersom den havde kunnet komme til, at virke til det Formaal, hvorfor den var givet. Netop dette var een af de store Ulykker, som ramte os, og den kom ikke udenfra men indenfra. Jeg skulde ikke være kommen tilbage til dette Punkt, hvis ikke det ærede Medlems Ytringer havde givet mig Anledning dertil. Jeg troer, baade i Rigsraadet og Rigsdagen, tilstrækkeligt at have viist en stor Utilbøielighed til at komme tilbage dertil. Jeg har en saa fuldstændig og inderlig Overbeviisning om, at enhver Oplysning, der er kommen tilstede i det forløbne Aar, og fremdeles vil komme tilstede, vil indeholde et Beviis for, at den Bei, der blev fulgt under Frederik den 7des Regjering, med alle de Mangler, der vare tilstede, var den sande og rigtige for det danske Folk, og at den vilde have været heldbringende, dersom Landet ikke var blevet ramt af en uhyrt Samling og et uhyre Sammenstød af forskjellige Ulykker, som Ingen her i Landet og Ingen udenfor Landet anede, førend de fremkom. Jeg siger, jeg har den Overbeviisning, at det vil vise sig klart, at det var den rette Bei, der blev fulgt, og at alle Anthyndinger om, at man ved denne eller hiin Foranstaltning skulde kunne have udgaaet Conflicten og Striden med Tydsland, ville vise sig som ligefrem tomme Phantastibilleder. Det, hvorpaa Alt arbejdede hen, og hvorom Alting gjaldt, var til den Tid, da den Ulykke maatte ramme os, at den gamle Kongestamme var forsvunden, da at finde et dansk Folk, saa selvstændigt og i Besiddelse af saa megen Følelse for, hvad der hørte til et selvstændigt dansk Folk, at det, naar Omstændighederne maatte være nogenlunde lykkelige paa den Tid, da dette ulykkelige Tilfælde indtraadte, kunde have været ubseet til at redde gamle Danmarks Rige ud af de ulykkelige Forhold, hvori det, ikke igjennem de sidste Aar, men igjennem Aarhundreder havde be-

fundet sig. Jeg skal derfor nu forlade dette Spørgsmaal og jeg skulde fremdeles ogsaa have afholdt mig fra at komme ind paa den foreliggende Sag, hvortil jeg kunde siges endnu mindre at have personlig Opfordring, dersom ikke det

ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) havde fremsat en Ytring med saa stor Etkræfte, at jeg ikke vilde være isjand til at gjengive denne, en Ytring, som jeg dog troer, det er rigtigst at komme tilbage til, inden Forhandlingerne sluttes, fordi den virkelig er saa betegnende for den hele Situation, hvori han har bragt sig selv og stræbt at bringe Andre, at det vel kan være passende nogle Dieblik at dvæle ved den. Det ærede Medlem yttrede, at vi ikke skulde arbejde os ind i Drømmerier, som ikke svare til den virkelige Tilstand. (Tscherning: Hør!) Ja, dette har det ærede Medlem Mod til at raabe „Hør!“ til; jeg har ofte beundret det ærede Medlems Mod her i Salen, men jeg har albrig fundet det mere paafaldende end i dette Dieblik; thi er der noget Menneffe, som i denne Tid arbejder sig selv ind i og ogsaa søger at arbejde Andre ind i Drømmerier, som ikke svare til den virkelige Tilstand, saa er det det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgfreds. Hvilket er det første store Drømmebillede, som han maner frem ved enhver Leilighed, hvor det passende eller upassende kan drages frem? Er det ikke dette, at der ikke eksisterer noget Rigsraad, medens det netop er det, som er af den meest afgjørende Betydning for alle andre Menneffer, at der eksisterer et Rigsraad . . . (Tscherning: Ikke berettiget!) Ja, det ærede Medlem har saa mange Modificationer fra Lovligt til Ikke-Lovligt, ikke ganske Lovligt, qvasi Lovligt, qvasi knap Lovligt o. s. v., men jeg troer, at vi i den Henseende ikke kunne følge ham i al denne Rigdom af et saa velafsorteret Lager for Lovligt og Ulovligt; thi enten er Noget Lovligt eller ulovligt. Vi paastaae nu, at Rigsraadet er lovligt, men det ærede Medlem paastaaver gjerne, skjøndt han ikke har Lov dertil, at Rigsraadet er ulovligt. (En Stemme: Han saaer Lov dertil!) Ja, det forekommer saa ofte, at jeg næsten troer, at vor ærede Formand er kommen ind paa at betragte det som en styg Idee hos det ærede Medlem, som han lader gaae hen. Men saa Meget er vist: Svarende denne Drøm til den virkelig foreliggende Tilstand, finder det ærede Medlem, at den svarer til den foreliggende Tilstand, at vi ikke have